

Chapter 18 Part 1

Apportioning the land - Demystifying the role of the "Lot" / "גורל"

1. אסתר ג

(ז) בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוֹאִי־חֹדֶשׁ נִסָּן בְּשָׁנָה שְׁתִּיטָּה עֲשָׂה לְמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לִפְנֵי הָמָן מִיּוֹם לַיּוֹם וּמִחֹדֶשׁ לַחֹדֶשׁ שְׁנִים־עֶשֶׂר הוֹאִי־חֹדֶשׁ אָדָר : ס

(7) In the first month, which is the month of Nisan, in the twelfth year of King Achashverosh, he cast a **pur**, which is a **lottery**, before Haman, from day to day and from this month to the twelfth month, which is the month of Adar.

2. ויקרא טז

(ז) וְלָקַח אֶת־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים וְהַעֲמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְקֹנֶק פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד : (ח) וְנָתַן אֶהָרֹן עַל־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים גִּרְלוֹת גּוֹרֵל אֶחָד לִיקֹנֶק וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעֹזָאֵל : (ט) וְהִקְרִיב אֶהָרֹן אֶת־הַשְּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לִיקֹנֶק וַעֲשָׂהוּ חֲטָאת : (י) וְהַשְּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לְעֹזָאֵל יַעֲמִד־חַי לִפְנֵי יְקֹנֶק לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לְעֹזָאֵל הַמִּדְבָּרָה :

(7) He shall take the two goats and set them before Hashem at the door of the Tent of Meeting. (8) Aaron shall cast **lots** for the two goats, one **lot** for Hashem, and the other **lot** for Azazel. (9) Aaron shall present the goat on which the **lot** fell for Hashem and offer him for a sin offering. (10) But the goat on which the **lot** fell for Azazel shall be presented alive before Hashem, to make atonement for him, to send him away for Azazel into the wilderness.

3. במדבר כו

(גב) וַיְדַבֵּר יְקֹנֶק אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : (ג) לְאַלֶּה תַחֲלַק הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת : (נד) לְרֹב תִּרְבֶּה נַחֲלָתוֹ וְלִמְעַט תִּמְעָיֵט נַחֲלָתוֹ אִישׁ לְפִי פִקְדָּיו יִתֵּן נַחֲלָתוֹ : (נה) אַדְּבִגּוֹרֵל יַחֲלַק אֶת־הָאָרֶץ לְשְׁמוֹת מִטּוֹת־אֲבֹתָם יִנְחִלוּ : (נו) עַל־פִּי הַגּוֹרֵל תַּחֲלַק נַחֲלָתוֹ בֵּין רֹב לִמְעַט : ס

(52) Hashem spoke to Moses, saying, (53) "To these the land shall be divided for an inheritance according to the number of names. (54) To the more you shall give more inheritance, and to the fewer you shall give less inheritance. To everyone according to those who were numbered of him shall his inheritance be given. (55) Notwithstanding, the land shall be divided by **lot**. According to the names of the tribes of their fathers they shall inherit.

4. במדבר לג

(נד) וְהִתְנַחֲלֶתֶם אֶת־הָאָרֶץ בְּגּוֹרֵל לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם לְרֹב תִּרְבֶּה אֶת־נַחֲלָתוֹ וְלִמְעַט תִּמְעָיֵט אֶת־נַחֲלָתוֹ אֶל־אִשְׁר־יֵצֵא לוֹ שְׁמָה הַגּוֹרֵל לוֹ יִהְיֶה לְמִטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם תִּתְנַחֲלוּ :

(54) You shall inherit the land by **lot** according to your families; to the more you shall give more inheritance, and to the fewer you shall give less inheritance; wherever the **lot** falls to any man, that shall be his. You shall inherit according to the tribes of your fathers.

5. במדבר לד

(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנֶק אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : (ב) צֹו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־אַתֶּם בָּאִים אֶל־הָאָרֶץ כְּנָעַן זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפֹּל לָכֶם בְּנַחֲלָה אָרֶץ כְּנָעַן לְגִבְלֹתֶיהָ : ... (יג) וַיָּצִו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּתְנַחֲלוּ אֹתָהּ בְּגּוֹרֵל אֲשֶׁר צִוָּה יְקֹנֶק לָתֵת לְתַשְׁעַת הַמִּטּוֹת וְחִצִּי הַמִּטָּה : ...

(טז) וַיְדַבֵּר יְקֹנֶק אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : (יז) אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־יִנְחִלוּ לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ אֲלֵעֶזֶר הַכֹּהֵן וַיהוֹשֻׁעַ בֶּרְנָו : (יח) וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד מִמִּטָּה תִקְחוּ לְנַחֲלָה אֶת־הָאָרֶץ : (יט) וְאַלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים לְמִטָּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּרֶי־פִנְחָה : ... (כט) אֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה יְ-הוָה לְנַחֲלָה אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ כְּנָעַן :

(1) Hashem spoke to Moses, saying, (2) "Command the Children of Israel, and tell them, 'When you come into the land of Canaan this is the land that shall fall to you for an inheritance, even the land of Canaan according to its borders.... (13) Moses commanded the Children of Israel, saying, 'This is the land which you shall inherit by **lot**, which Hashem has commanded to give to the nine tribes, and to the half-tribe...

(16) Hashem spoke to Moses, saying, (17) "These are the names of the men who shall divide the land to you for inheritance: Eleazar the priest, and Joshua the son of Nun.

(18) You shall take one prince of every tribe, to divide the land for inheritance. (19) These are the names of the men: Of the tribe of Judah, Caleb the son of Jephunneh... (29) These are they whom Hashem commanded to divide the inheritance to the Children of Israel in the land of Canaan.

Baba Batra 122a

...The the land was divided only by lots, as it is stated: "Only by lot shall the land be divided" (Numbers 26:55). And the land was divided only with the *Urim VeTummim*, as it is stated: "By the pronouncement of the lot" (Numbers 26:56). How can these texts be reconciled? Elazar dressed with the *Urim VeTummim*, and Joshua and all the Jewish people were standing before him, and a lottery receptacle containing the names of the tribes and another lottery receptacle containing the names of the boundaries were placed before him. And Elazar would ascertain the assignments of land with the Divine Spirit and say, Zebulun emerges whose boundary is Akko emerges with it. He would mix the lots in the receptacle of the tribes and the lot of Zebulun would emerge in his hand. He would then mix the lots in the receptacle of the boundaries, and the boundary of Akko would emerge in his hand. And Elazar would repeat the process and ascertain the assignments with the Divine Spirit and say: The name of the tribe Naftali now emerges, and the region whose boundary is Ginnosar emerges with it from the other receptacle. He would mix the lots in the receptacle of the tribes and the lot of Naftali would emerge in his hand. He would then mix the lots in the receptacle of the boundaries, and the boundary of Ginnosar would emerge in his hand. And so he would proceed for each and every tribe.

6. בבא בתרא קכב ע"א

וְלֹא נִתְחַלְקָה אֶלָּא בְּגּוֹרֵל – שֶׁנֶּאֱמַר : "אֶדְּבִגּוֹרֵל". וְלֹא נִתְחַלְקָה אֶלָּא בְּאוּרִים וְתוּמִיִּם – שֶׁנֶּאֱמַר : "עַל פִּי הַגּוֹרֵל". הָא כִּי צִדָּד? אֲלֵעֶזֶר מְלוּבָשׁ אוּרִים וְתוּמִיִּם, וַיהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים לִפְנָיו ; וְקִלְפֵי שֶׁל שְׂבָטִים וְקִלְפֵי שֶׁל תְּחוּמִּין מוֹנְחִין לִפְנָיו ; וְהִיא מְכַוֵּינָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאוֹמֵר : זְבוּלוֹן עוֹלָה, תָּחוּם עָפָו עוֹלָה עִמּוֹ. טָרַף בְּקִלְפֵי שֶׁל שְׂבָטִים – וְעָלָה בִּידּוֹ זְבוּלוֹן, טָרַף בְּקִלְפֵי שֶׁל תְּחוּמִּין – וְעָלָה בִּידּוֹ תָּחוּם עָפָו. וְחוּזָר וּמְכַוֵּינָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאוֹמֵר : נַפְתָּלִי עוֹלָה, וְתָחוּם גִּינוֹסָר עוֹלָה עִמּוֹ. טָרַף בְּקִלְפֵי שֶׁל שְׂבָטִים – וְעָלָה בִּידּוֹ נַפְתָּלִי, טָרַף בְּקִלְפֵי שֶׁל תְּחוּמִּין – וְעָלָה בִּידּוֹ תָּחוּם גִּינוֹסָר. וְכֵן כָּל שְׂבָט וְשְׂבָט.

7. ברכת יעקב לבניו – בר' מט

(א) וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפִּי וְאֶגִּידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים: (ב) הַקְבִּצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:

(ג) **רְאוּבֵן בְּכֹרִי** אֶתָּה כָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֵתֵר שְׂאֵת וַיֵּתֵר עָי: (ד) פָּחַז כַּמִּים **אֶל תּוֹתֵר** כִּי עָלִיתָ מִשְׁכַּבִּי אֲבִידָה אֲזו חֲלַלְתָּ יְצוּעֵי עֲלָה: פ

(ה) **שִׁמְעוֹן וְלֵוִי** אֲחִים כָּלִי חֲמֵס מִכְרִיתִיהֶם: (ו) בְּסֻדָּם אֶל תִּבְא נַפְשֵׁי בְּקֹהֶלֶם **אֶל תַּחַד כְּבֹדִי** כִּי בֶאֱפֶס הָרְגוּ אִישׁ וּבִרְצֹנָם עָקְרוּ שׁוֹר...

(ח) **יְהוּדָה** אֶתָּה יוֹדוּךָ אֲחִידָה יָדְךָ בְּעֶרְףְּ אֲבִידָה יִשְׁתַּחֲוֶה לְךָ בְּנֵי אֲבִידָה: (ט) גֹּיִר אֲרִיָּה יְהוּדָה מִטָּרְף בְּנֵי עָלִיתָ פָּרַע רֶבֶץ כְּאֲרִיָּה וּכְלָבִיא מִי קִימְנוּ: (י) לֹא יָסוּר שִׁבְט מִיְּהוּדָה וּמַחֲקֶק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי יָבֵא שִׁילּוֹ וְלוֹ יִקָּהֶת עַמִּים: (יא) **אֶסְדִּי לִגְפוֹן עִירוֹ וּלְשֹׁרָקָה בְּנֵי אֶתְנוֹ כֶּבֶס בֵּינָם לְבָשׁוּ וּבָדָם עֲנָבִים סוֹתוּ:** (יב) חֲכָלִילִי עֵינַיִם מִיָּן וּלְבָן שִׁנָּיִם מִחֶלֶב: פ

(יג) **זְבוּלֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵּן** וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת וַיִּנְרָתוּ עַל צִידָן: ס

(יד) **יִשְׁשַׁכָּר** חֲמור גֵּרָם **רֶבֶץ בֵּין הַמִּשְׁפָּתִים:** (טו) וַיִּרְא מִנְחָה כִּי טוֹב וְאֶת הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֵּל וַיְהִי לְמַס עֲבֹד: ס

(טז) **דָּן** יָדִין עֲמוֹ כְּאֶחָד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל: (יז) יְהִי דָן נֶחֱשׁ **עָלִי דָרָךְ שְׁפִיפֹן עָלִי אֲרֶחַ הַנֶּשֶׁף** עֲקָבִי סוֹס וַיַּפֵּל רֶכְבּוֹ אַחֹר: (יח) לִישׁוּעָתְךָ קוֹיָתִי יִקְוָה:

(יט) **גָּד** גָּדוֹד יְגוֹדְנוּ וְהוּא יִגְדַּע עֲקֹב: ס

(כ) **מָאֲשֵׁר שְׁמֹנֶה** לַחֲמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדָנִי מִלֶּךְ: ס

(כא) **נַפְתָּלִי** אֵילָה שְׁלַחָה הִתֵּן אֲמָרֵי שֹׁפָר: ס

(כב) בֶּן פֶּרֶת **יוֹסֵף** בֶּן פֶּרֶת עָלִי עֵין ... (כג) מֵאֵל אֲבִידָה וַיַּעֲזֹרָךְ וְאֶת שְׂדֵי וַיְבָרְכֶךָ בְּרִכַּת שְׁמַיִם מַעַל בְּרִכַּת תְּהוֹמוֹת רֶבֶצַת תַּחַת **בְּרִכַּת שְׂדֵים וְרָחִם:** (כד) בְּרִכַּת אֲבִידָה גָּבְרוּ עַל בְּרִכַּת הוֹרֵי עַד תִּאֲזוֹת גִּבְעַת עוֹלָם תִּהְיֶינָה לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקֶדֶד קֶדֶד נִזִּיר אֲחִיו: פ

(כז) **בְּנִימִין** זָאב יִטָּרֵף בִּבְקָר יֹאכֵל עַד וְלַעֲרֵב יַחֲלֹק שָׁלָל:

8. ברכת משה לשבטי ישראל – דב' לג

(א) וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בִּרְךָ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֵל – לַהֲיִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ...

(ו) יְחִי **רְאוּבֵן** וְאֵל יָמָת וַיְהִי מִתֵּיו מִסְפָּר: ס

(ז) וְזֹאת **לִיהוּדָה** וַיֹּאמֶר שְׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה וְאֵל עֲמוֹ תִּבְיָאֲנוּ יָדָיו רַב לוֹ וְעֲזָר מִצָּרָיו תִּהְיֶה: ס

(ח) **וּלְלֵוִי** אָמַר תִּמְיֵד וְאוֹרִידָה לְאִישׁ חֲסִידְךָ אֲשֶׁר נָסִיתוֹ בְּמִסָּה תִּרְיִבְהוּ עַל מִי מְרִיבָה: (ט) הָאֲמַר לְאֲבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רָאִיתִיו וְאֶת אֲחִיו לֹא הִכִּיר וְאֶת בְּנָיו לֹא יָדַע כִּי שְׁמִרוֹ אֲמָרְתָּה וּבְרִיתְךָ יִנְצְרוּ: (י) יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֲקֹב וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל **יְשִׁימוּ קְטוֹרֶה בְּאֶפֶס וְכָלִיל עַל מִזְבִּיחְךָ:** (יא) בִּרְךָ ה' חִילוֹ וּפַעַל יָדָיו תִּרְצָה מִחָץ מִתְנַנִּים קָמְיוֹ וּמִשְׁנָאִיו מִן יְקוֹמוֹן: ס

(יב) **לְבִנְיָמִן** אָמַר יָדִיד ה' יִשְׁכֵּן לְבֶטֶח עָלָיו חֶפֶץ עָלָיו כָּל הַיּוֹם וּבֵינָם כְּתָפָיו שָׁכֹן: ס

(יג) **וּלְיוֹסֵף** אָמַר מִבְּרָכָת ה' אֲרָצוֹ מִמְּגֵד שְׁמַיִם מִטָּל וּמִתְהוֹם רֶבֶצַת תַּחַת: (יד) וּמִמְּגֵד תְּבוּאוֹת שְׁמֶשׁ וּמִמְּגֵד גֶּרֶשׁ יָרִיחִים: (טו) וּמִרֹאשׁ הָרָרִי קָדָם וּמִמְּגֵד גִּבְעוֹת עוֹלָם: (טז) וּמִמְּגֵד אֲרָץ וּמִלְאָה וּרְצוֹן שְׁכֵנֵי סִנָּה תְּבוּאוֹתָהּ לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקֶדֶד נִזִּיר אֲחִיו: (יז) בְּכוֹר שׁוֹר הָדָר לוֹ וְקֶרְנֵי רָאִם קֶרְנָיו בָּהֶם עַמִּים יִנָּח וַיְחַדּוּ אֲפָסִי אֲרָץ וְהֵם רִבּוּת אֲפָרִים וְהֵם אֲלָפֵי מִנְשָׁה: ס

(יח) **וּלְזְבוּלֹן** אָמַר שְׁמַח זְבוּלֹן בְּצִאֲתְךָ וַיִּשְׁשַׁכָּר בְּאֶהֱלֶיךָ: (יט) עַמִּים הֵרַקְרָאוּ שֵׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צֶדֶק כִּי שִׁפַּע יָמִים יִינָקוּ וּשְׁפִינֵי טְמוּנֵי חוֹל: ס

(כ) **וּלְגָד** אָמַר בְּרוּךְ מְרַחֵב גֵּד כְּלָבִיא שָׁכֹן וְטָרֵף זְרוּעַ אֵף קֶדֶד: (כא) וַיִּרְא רֵאשִׁית לוֹ כִּי שֵׁם חֲלָקֶת מַחֲקֶק סָפוֹן וַיִּתֵּא רֵאשִׁי עִם צִדְקָת ה' עֲשֶׂה וּמִשְׁפָּטֵיו עִם יִשְׂרָאֵל: ס

(כב) **וּלְדָן** אָמַר דָּן גֹּיִר אֲרִיָּה יִזְנֹק מִן הַבָּשָׂן:

(כג) **וּלְנַפְתָּלִי** אָמַר נַפְתָּלִי שְׁבַע רְצוֹן וּמִלָּה בְּרִכַּת ה' יָם וְדָרוֹם יִרְשֶׁה: ס

(כד) **וּלְאֶשֶׁר** אָמַר בְּרוּךְ מִבְּנֵים אֲשֶׁר יְהִי רְצוֹן אֲחִיו וְטָבֵל בְּשֶׁמֶן רָגְלוֹ: (כה) בְּרֹזֶל וּנְחָשֶׁת מִנְעֻלָּיֶךָ וּכְיִמְיֶךָ דְּבָאָךְ:

Chizkuni Vezot Habracha

(6) "may Reuven live and not die;" When they would be in the vanguard of crossing the Jordan and battling the Canaanites.

(7) "hear o Lord the voice of Yehudah!" Whenever Yehudah finds himself in difficulties and appeals to You for help - grant his plea! He is singled out for this as he normally leads the rest of the tribes in warfare.

The same applied to Reuven, as he had been the first tribe to cross the Jordan and face the enemy.

Shimon did not need to be mentioned separately as that tribe always made common cause with Yehudah as reported in the Book of Judges.

9. חזקוני "וזאת הברכה"

(ו) יְחִי **רְאוּבֵן** וְאֵל יָמָת - כְּשִׁיעֵבוֹר אֶת הִירְדָן חֲלוּץ לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל.

(ז) שְׁמַע ה' קוֹל **יְהוּדָה** - כְּשִׁיעֵעַק בְּמִלְחָמָה וַיִּצְטַרֵּךְ סִיוַע. **לִפְנֵי שִׁיְהוּדָה עוֹלָה תַּחֲלָה לְמִלְחָמָה** הוֹצֵרֵךְ לְהַתְפַּלֵּל עָלָיו בַּעֲנִין צוֹרֵךְ הַמִּלְחָמָה

וְעַל **רְאוּבֵן** כְּמוֹ כֵּן לִפְנֵי שְׁעֵבֵר רְאוּבֵן רֹאשׁוֹן כְּדַכְתִּיב וְהַחֲלוּץ עֵבֵר לִפְנֵיהֶם

וּשְׁמַעוֹן לֹא הוֹזַק לְהִזְכִּירוֹ כֹּאֵן לִפְנֵי שֶׁהִיא רִגִּיל לִלְכַּת עַם יְהוּדָה כְּדַכְתִּיב בְּסִפְרָ שׁוּפְטִים עֲלָה אֶתִּי בְּגוֹרָלִי.

(12) **ובנימין** אמר סמכו אחר לוי לפי שאמנתו של לוי בית המקדש שהוא בחלקו של בנימין.

(טו) הררי קדם - ארץ **אפרים** בנו של יוסף ארץ הרים היתה כדכתיב צופים מהר אפרים.

(יח) שמח **זבולן** - מתרעם על חלקו היה כמו ששנו רבותינו 'זבולון עם חרף נפשו למות' משום **זנפתלי** על מרומי שדה לפיכך אמר לו משה שמח זבולן בחלקך ואל תתעצב אם נפל חלקך על הים כי אתה משתכר בו כמו שמפרש והולך.

בצאתך - משה רבינו ברך כל אחד ואחד במה שצריך, הוא היה יוצא בפרקמטיא, כדכתיב **זבולון** לחוף ימים ישכון לכך ברכו שישמרו בצאתו.

ויששבר באהליך - ארצו היתה טובה לזריעה והיה הוא יושב באהלים לשמור שדותיו ויתפלל משה שיצליח וישמח בשדותיו וכן אמר לו יעקב רובץ בין המשפתיים בין הגבולים לשמור שדותיו.

(כ) מרחיב **גד** - ברכו כך על שם שנתן לו ארץ רחבה ארץ מקנה.

(יב) **ובנימין** אמר סמכו אחר לוי לפי שאמנתו של לוי בית המקדש שהוא בחלקו של בנימין.

(טו) הררי קדם - ארץ **אפרים** בנו של יוסף ארץ הרים היתה כדכתיב צופים מהר אפרים.

(יח) שמח **זבולן** - מתרעם על חלקו היה כמו ששנו רבותינו 'זבולון עם חרף נפשו למות' משום **זנפתלי** על מרומי שדה לפיכך אמר לו משה שמח זבולן בחלקך ואל תתעצב אם נפל חלקך על הים כי אתה משתכר בו כמו שמפרש והולך.

בצאתך - משה רבינו ברך כל אחד ואחד במה שצריך, הוא היה יוצא בפרקמטיא, כדכתיב **זבולון** לחוף ימים ישכון לכך ברכו שישמרו בצאתו.

ויששבר באהליך - ארצו היתה טובה לזריעה והיה הוא יושב באהלים לשמור שדותיו ויתפלל משה שיצליח וישמח בשדותיו וכן אמר לו יעקב רובץ בין המשפתיים בין הגבולים לשמור שדותיו.

(כ) מרחיב **גד** - ברכו כך על שם שנתן לו ארץ רחבה ארץ מקנה.

11. דברים א

(כב) ויתקרבון אלי פלכם ויתאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וישבו אתנו דבר אתה דודך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן: (כג) וייתב בעיני הדבר ואקח מפס שנים עשר אנשים איש אחד לשבט:

(לד) וישמע קוץ את קול דבריכם ויקצף וישבע לאמר: (לה) אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה את הארץ הטובה אשר נשבעתי לתת לאבותיכם: (לו) זולתי כלב בריפנה היא וראנה ולוא אתה אתה הארץ אשר דרדבה ולבנינו יער אשר מלא אחרי קוץ: (לז) גם בל התאנף קוץ בגללכם לאמר גם אתה לאיתבא שם: (לח) והושע ברנון העמד לפניך הוא לבא שמה אתו חזק כיהיה נחלנה את ישראל:

(22) All of you came near to me and said, "Let us send men before us, that they may search the land for us, and bring word back to us of the way by which we must go up, and the cities to which we shall come." (23) The thing pleased me, and I took twelve men of you, one man for every tribe...

(34) Hashem heard the sound of your words, and was angry, and swore, saying, (35) "Surely not one of these men of this evil generation shall see the good land which I swore to give to your fathers, (36) except Caleb the son of Jephunneh. He shall see it; and to him I will give the land that he has trodden on, and to his children, because he has wholly followed Hashem." (37) Also Hashem was angry with me for your sakes, saying, "You also shall not go in there."

10. במדבר יג

(א) וידבר ה' אל משה לאמר: (ב) שלח לד אנשים ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבתיו תשלחו כל נשיא בהם: (ג) וישלח אתם משה ממדבר פארן על פי ה' פלם אנשים ראשי בני ישראל המה:

(ז) וישלח אתם משה לתור את ארץ כנען ויאמר אליהם עלו זה בגלב ועליהם את ההר: (יח) וראיתם את הארץ מה היא ואת העם הישב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אסרוב: (יט) ומה הארץ אשר הוא יושב בה הטובה היא אסרעה ומה הערים אשר הוא יושב בהן הן מבצרות אם במבצרים: (כ) ומה הארץ השמנה היא אסרעה הישבה עץ אסאין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים:

(1) Hashem spoke to Moses, saying, (2) "Send men, that they may spy out the land of Canaan, which I give to the Children of Israel. Of every tribe of their fathers, you shall send a man, every one a prince among them." (3) Moses sent them from the wilderness of Paran according to the commandment of Hashem; all of them men who were heads of the Children of Israel...

(17) Moses sent them to spy out the land of Canaan, and said to them, "Go up this way by the South, and go up into the hill country. (18) And see the land, what it is; and the people who dwell there, whether they are strong or weak, whether they are few or many; (19) and what the land is that they dwell in, whether it is good or bad; and what cities they are that they dwell in, whether in camps, or in strongholds; (20) and what the land is, whether it is fat or lean, whether there is wood therein, or not. Be courageous, and bring of the fruit of the land." Now the time was the time of the first-ripe grapes.